

تقسیم ناعادلانه ثروت یکی از عوامل کشته شدن انسانها

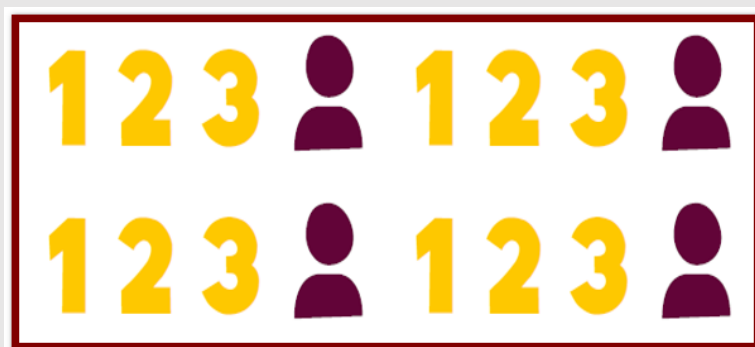
سایه شیوع، بیمار کردن و کشتن ویروس کرونا همچنان بر تمامی جهان افتاده است. به موجب گزارشات رسمی در خلال روزهای ۱۷ تا ۲۳ ژانویه ۲۰۲۲ (یک هفته) حداقل ۲۱ میلیون نفر به این بیماری دچار شده‌اند و این خود رکورد تازه‌ای برای ابتلا به یک بیماری در سطح جهانی می‌باشد.

بزودی دو سال است که از شیوع ویروس کرونا به انسانها گذشته است. این ویروس، قربانیان خود از پای درمی‌آورد و به گرداب مرگ می‌فرستد اما ابتلای انسانها به این بیماری و کشته شدن آنها در رابطه با آن تنها وابسته به خود بیماری و عملکرد آن نیست. روز دوشنبه ۲۷ دی‌ماه ۱۴۰۰ (۱۷ ژانویه ۲۰۲۲) آکسفام گزارشی از تقسیم دارایی در جهان تحت نام "عدم تساوی به قتل می‌رساند" (۱) منتشر نمود. به موجب مندرجات این گزارش از جمله آمده که در خلال زمانی که همه‌گیری کرونا جان بسیاری از انسانها را گرفته و یا با خطری جدی مواجه کرده است پیامدهای این ویروس سبب شده که مجموع ثروت ۱۰ فردی که بالاترین میزان دارایی را در جهان از آن خود کرده‌اند دو برابر شود. این گزارش به همچنین حاکی از آن است که در خلال این مدت مجموع دارایی‌هایی ۱۰ ثروتمند دنیا به رقم ۱.۵ تریلیون دلار رسیده است. هر تریلیون برابر با ۱۰۰۰ میلیارد و یا یک میلیون میلیون است و از این رو به عبارت دیگر دارایی این افراد معادل با ۱۵۰۰ میلیارد دلار بوده و آنان روزانه به‌طور میانگین ۱،۳ میلیارد دلار درآمد داشته‌اند. این رقم نجومی برابر با کل درآمدهای ده‌ها کشور و برابر با درآمد حدود ۳ میلیارد نفر از جمعیت جهان است. این افزایش سهمگین ثروت در زمانی صورت می‌گیرد که پیامدهای شیوع ویروس کرونا در جهان و به دنبال آن همه‌گیری کووید ۱۹ موجب شده تا دنیای ما با بی‌سابقه‌ترین رکود تولید اقتصادی از سال ۱۹۲۹ به این سو مواجه باشد.

در نوشته زیر با هم نگاهی به این گزارش خواهیم کرد، اما پیش از هرچیز نگاهی به خود این سازمان بکنیم:

"آکسفام Oxfam" سازمانی جهان‌شمول است که به موجب ادعای خود "همراه با مردم و علیه فقر" فعالیت دارد. گرچه سازمان "آکسفام بین‌المللی Oxfam International" به طور رسمی در سال ۱۹۹۵ پایه‌گذاری شد، این سازمان تاریخی طولانی‌تر از این داشته و آغاز فعالیت آن به جریان‌ی که در سال ۱۹۴۲ توسط گروهی از فعالان سیاسی و اجتماعی در شهر آکسفورد انگلستان به وجود آمد برمی‌گردد. امروز آکسفام دارای دفاتری رسمی در ۱۹ کشور بوده و به همراه همکاران محلی خود در ۹۰ کشور علیه فقر و گرسنگی فعالیت می‌کند.

حقیقت وحشتناک این است که شیوع و همه‌گیری ویروس کرونا و پیامدهایی که در رابطه با این شیوع به وقوع پیوسته است در هر ۴ ثانیه جان یک انسان را گرفته و افراد بسیار بیشتری را با مشکلات گوناگون ناشی از این بیماری دچار کرده است.

در ۱۸ ماه اخیر هر ۴ ثانیه یک نفر در رابطه با کرونا جان خود را از دست داده است.

آنچه که همه‌گیری کرونا به تمامی جهانیان نشان داده است حقیقتی است که مدتهاست برای نیروهای آگاه جامعه روشن بوده است: تقسیم ناعادلانه ثروت و امکانات موجب به وجود آمدن جوامعی تهی از عدالت و سرشار از ناکامی برای بخش بزرگی از توده‌های مردم شده است و گذشته از خود بیماری (در این مورد کرونا) چنین جوامعی در خود دلیلی بر مرگ توده‌های انبوه بشری می‌باشند. در

خلال یک سال اخیر بسیاری از انسانها جان خود را از دست داده‌اند چرا که با وجود واکسن، شرایط زندگی آنان و مناسبات موجود طبقاتی امکان دسترسی به آن را از آنان سلب کرده است؛ انسانهای بی‌شماری جان خود را از دست داده‌اند چرا که خصوصی‌سازیهایی گسترده، سیاستهای ریاضت‌گشانه و به‌همچنین پیامدهای پیاپی‌کردن سیاستهای لیبرالی نو، تعداد تخت‌های بیمارستانها را کاهش داده، انبارهای بیمارستانها را خالی کرده و تعداد افراد شاغل در کادری درمانی را در حد بسیاری پایین برده است. قربانیان پاندمی اخیر نه تنها قربانی ویروس کرونا که قربانی از جمله عوامل زیر بوده‌اند:

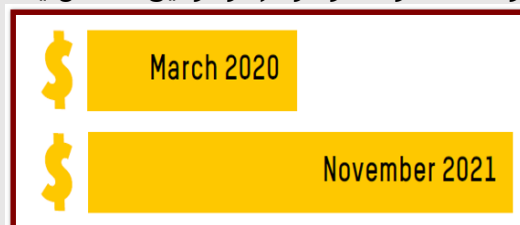
به علت کم بودن کادر درمانی و تخت‌های بیمارستانها به افراد بسیاری به موقع رسیدگی نشده و از جمله عدم دسترسی به گاز اکسیژن در هنگام نیاز جان بسیاری را گرفته است. عده بسیار زیاد دیگری با وجود عدم ابتلا به کرونا جان خود را از دست داده‌اند چرا که کمبود امکانات بیمارستانها و اختصاص امکانات به بیماران کرونایی باعث عدم رسیدگی به دیگر بیمارها گشته و بدینسان آنان به چنگال مرگ سپرده شده‌اند. عدم دسترسی به واکسن ضد ویروس کرونا

واکسن ضد ویروس کرونا پس از ساخته شدن به سه دلیل در اختیار بسیاری از انسانها قرار نگرفته است:

- یک علت آنکه چند شرکت بزرگ دارویی برای کسب سودی هرچه بیشتر تولید این واکسن را منحصر به خود کرده و بدینگونه از تولید انبوه آن جلوگیری کردند،
- علت دوم آن بود که کشورهای ثروتمند با شتاب بسیار بخش اعظمی از تولیدهای اولیه را خریداری کرده و امکان دسترسی به آن را از دیگر کشورها سلب کردند،
- و سرانجام برخی از کشورها و افراد قادر به پرداخت هزینه تهیه واکسن نبوده و از اینرو نتوانستند با استفاده از تمامی امکانات به جنگ با این ویروس کشنده بروند.

گزارش آکسفام از جمله دلالت بر آن دارد که:

- در خلال یکسال‌ونیم اخیر (دوران کولاک ویروس کرونا) دارایی کل ۱۰ فردی که ثروتمندترین افراد کره زمین را تشکیل می‌دهند (و همگی مرد هستند) دو برابر شده است.
- در خلال همین مدت درآمد ۹۹ درصد از مردم کره زمین کاهش یافته است!

افزایش بی‌سابقه دارایی ۱۰ ثروتمندترین مردان دنیا در یکسال‌ونیم اخیر

دو داده بالا نشان می‌دهد که سیاستهایی که دولتهای کشورهای سرمایه‌داری برای "مبارزه با ویروس کرونا" به کار گرفته‌اند منجر به افزایش بی‌سابقه دارایی ثروتمندان شده، افزایشی که بهای آن را بیش از همه تهیدستان، توده‌های کم‌درآمد و طبقه متوسط با سقوط سطح زندگی و فرو رفتن در مرداب فقر پرداخت کرده‌اند.

کمک‌های مالی دولتها و بانک‌های مرکزی به سرمایه‌داران موجب آن شده که در یکسال‌ونیم اخیر "به لطف" این پاندمی هر ۲۶ ساعت یک میلیارد دلار به جمع میلیاردرهای دلاری دنیای ما افزوده شده است. در خلال همین مدت عدم دسترسی افراد به خدمات بهداشتی و درمانی، گرسنگی و آسیبهای ناشی از تغییرات آب و هوایی در کنار خشونت‌های خانگی موجب مرگ روزانه دست‌کم ۲۱ هزار نفر شده است. آکسفام در گزارش خود از این فاجعه با نام "خشونت اقتصادی" یاد کرده است.

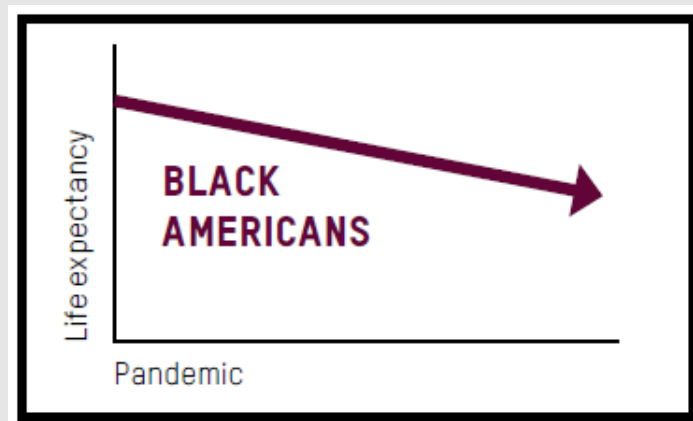

نابرابری اقتصادی هر روز موجب مرگ بیش از ۲۱۰۰۰ نفر شده است.

نابرابری‌های طبقاتی و جنسیتی افزایشی بسیار داشته و همه‌گیری ویروس کرونا بیش از ۱۶۰ میلیون نفر دیگر از جمعیت کره زمین را به جایگاه دهشتناک بی‌چیزی فرو برده است. آنچه که گزارش آکسفام نشان می‌دهد آن است که در این میان سهم اقلیت‌های غیرسفیدپوست و زنان بیش از سایرین بوده است. از جمله با این واقعیت مواجه هستیم که مجموع دارایی ۲۵۲ تروتمندترین مردان دنیا بیش از مجموع دارایی یک میلیارد زن (هزار میلیون زن) در آفریقا، آمریکای لاتین و ساکنین دریای کارائیب بوده است. به عبارت دیگر دارایی هر یک از این مردان به اندازه ۴ میلیون از زنان یادشده بوده است!

این نابرابری‌ها منجر به آن شده که میزان پیش‌بینی سن متوسط سیاهپوستان ایالات متحده آمریکا به شکل کم‌سابقه‌ای نزول کرده است و اگر سیاهپوستان ایالات متحده آمریکا سن متوسطی برابر با سفیدپوستان این کشور داشتند امروز تعداد سیاهپوستان این کشور ۲،۴ میلیون نفر بیش از امروز بود.

گزارش یادشده دلالت بر آن دارد که ویروس کرونا "عادلانہ" نمی‌کشد و حتی در این مورد نیز وابستگی‌های طبقاتی، عملکرد ظالمانه خود را نشان می‌دهند: در سراسر جهان، تهیدستان و آنان

که دچار تبعیضات نژادی هستند ۴ برابر آنان که دستشان به دهانشان می‌رسند در پیکار با ویروس کرونا از پای درآمده و به کام مرگ فرو می‌روند.

نمونه‌هایی که در این گزارش از عملکردهای جهان سرمایه‌داری ارائه شده‌اند بسیارند. یکی از این نمونه‌ها به شکل بارزی نمایانگر کارکرد سرمایه‌داری و وقاحت بیکران سرمایه داران است که از ارزش اضافی تولیدشده توسط بی‌چیزان بیشترین بهره را می‌برند. یکی از ثروتمندترین انسان دنیای امروز ما "جف بزوس"، صاحب اصلی شرکت "آمازون" است. او که دارای ثروتی بالغ بر ۱۷۰ میلیارد دلار است سومین ثروتمند جهان به شمار می‌رود. در بیستم ماه جولای سال گذشته (۲۰۲۱) شرکت مسافرتی فضایی بزوس او، برادرش، یکی از کارمندان این شرکت و فردی که توانسته بود بلیط این مسافرت را در حراجی که به این منظور برقرار شده بود به قیمت ۲۸ میلیون دلار بخرد (!!!) پس از مسافرتی به ارتفاع ۱۰۰ کیلومتری کره زمین، مسافرتی که در طی آن آقایان سه دقیقه در حالت بی‌وزنی بودند و بازگشتن به کره زمین به خبرنگاران گفت: "می‌خواهم به این وسیله از کارمندان و مشتریان آمازون تشکر بکنم چرا که در واقع آنان پول این مسافرت را داده‌اند!"

آکسفام همچنین نگاهی به سالهای پیش از شیوع ویروس کرونا انداخته تا نشان دهد که شیوع این بیماری تنها عامل نابرابری‌های اقتصادی و اجتماعی (و در پی آنان سیاسی) نبوده و تنها یکی از این عوامل است. گزارش آکسفام بر آن دلالت دارد که از سال ۱۹۹۵ تا به امروز (در خلال کمی بیش از ۲۵ سال) افزایش میزان دارایی یک درصد از مردم کره زمین که مجموعه ثروتمندترین‌ها را تشکیل می‌دهند، ۲۰ برابر بیشتر از مجموع افزایش دارایی ۵۰ درصد از توده‌های بی‌چیز و تهیدست این کره بوده است.

آکسفام به‌همچنین نگاهی به آسیبی که ما انسانها در خلال صد سال اخیر به کره زمین زده‌ایم و از جمله موجب تغییرات آب‌وهوایی بسیار شده‌ایم کرده است. به موجب گزارش آکسفام فعالیت‌های اقتصادی ۲۰ ثروتمند جهان در مجموع موجب تولید ۸۰۰۰ برابر تفاله‌های گوناگون (از جمله گازها و فلزات) سمی شده که یک میلیارد نفر توده بی‌چیز تولید کرده‌اند!

آکسفام در نوشته یادشده خود از جمله از آخرین گزارشات مربوط به دارایی‌های ثروتمندان جهان که در مجله فوربس و برخی دیگر از منابع موثق استفاده کرده است. طبق فهرست فوربس ۱۰ ثروتمند فعلی دنیا (۲) عبارتند از:

- ایلان ماسک، مالک تسلا و اسپیس‌ایکس؛ ۲۵۰ میلیارد دلار
- برنارد آرنالت و خانواده او، رئیس گروه فرانسوی «ال و ام‌اش»؛ ۱۸۵ میلیارد دلار
- جف بزوس، بنیانگذار آمازون؛ ۱۷۰ میلیارد دلار
- بیل گیتز، از بنیانگذاران مایکروسافت؛ ۱۳۲ میلیارد دلار
- لری پیج، از بنیانگذاران گوگل؛ ۱۱۳ میلیارد دلار
- وارن بوفت، سرمایه‌گذار آمریکایی؛ ۱۱۲ میلیارد دلار
- لری الیسون، مدیرعامل سابق اوراکل؛ ۱۱۲ میلیارد دلار
- سرگئی برین، از بنیانگذاران گوگل؛ ۱۱۰ میلیارد دلار
- مارک زاکربرگ، مدیر فیسبوک؛ ۱۰۷ میلیارد دلار
- استیو بالمر، از بنیانگذاران مایکروسافت؛ ۹۷ میلیارد دلار

آکسفام در گزارش خود در مورد مجموع دارایی این ۱۰ نفر از جمله آورده است:

- دارایی این ۱۰ نفر از مجمع دارایی ۳ میلیارد و ۱۰۰ میلیون فقیرترین انسانهای دنیا بیشتر است!
- اگر این ۱۰ نفر هر روز نوری یک میلیون دلار خرج کنند تمام‌شدن دارایی آنها ۴۱۴ سال به طول می‌انجامد!
- اگر مجموع دارایی این ۱۰ نفر را به شکل اسکناسهای یک‌دلاری روی هم بچینیم برجی به ارتفاع نیمی از فاصله کره زمین تا ماه به وجود می‌آید!
- با ۹۹ درصد از دارایی این آقایان به شکل مالیاتی که تنها یکبار وصول می‌شود می‌توان واکسن ضروری ضد کرونا را برای تمامی بشریت تولید کرد، مخارج انطباق تولید برای

مبارزه کامل با آلودگی محیط زیست، بهداشت و درمان کامل و رایگان، برپایی سیستم امنیت اجتماعی و مبارزه با اعمال خشونت جنسی در ۸۰ کشور را تامین نمود و جالب اینکه پس از پایان دوران این اپیدمی دارایی آقایان ۸ میلیارد دلار بیش از پیش از بروز ویروس کرونا خواهد بود!

نقطه مقابل این آقایان توده‌های تهیدست و بی‌چیز هستند که به شدت کار می‌کنند، نان و مسکن ندارند و همواره ناچار به درگیری با مشکلات بسیار زیاد هستند. آکسفام در گزارش خود از جمله نوشته است:

- می‌توان تخمین زد که هر سال در کشورهای فقیر در آنها دامن‌گستر است بیش از ۶،۵ میلیون نفر به علت عدم دسترسی به رسیدگی پزشکی ضروری جان خود را از دست می‌دهند. نمونه‌ای از این فاجعه آن است که در شهر "سان پائولو" در برزیل عمر متوسط تهیدستان ۱۴ سال کمتر از عمر افراد ثروتمند است.
- هر سال حداقل ۶۷۰۰۰ زن به دست همسر خود و یا همسر پیشین خود کشته شده و یا به دلیل ختنه جنسی جان خود را از دست می‌دهند. چنین امری زاییده سیستم مردسالار و جنسیت‌گرایی موجود است.
- با وجود آنکه کره زمین می‌تواند به تمامی تامین‌کننده غذای تمام انسانها باشد، بیش از یک میلیارد نفر باید هر روز برای سیر کردن خود و افراد خانواده خود تلاشی بیش از اندازه بکنند و هر سال دستکم ۲،۱ میلیون نفر به علت گرسنگی جان خود را از دست می‌دهند.
- از اینرو می‌توان گفت که تقسیم ناعادلانه ثروت هر روز در سطح جهانی منجر به مرگ ۲۱۰۰۰ انسان می‌شود.

نتیجه‌گیری کلی آکسفام آن است که یکی از دلایل پایه‌ای این واقعیت که در خلال بیداد ویروس کرونا به طور متوسط در هر ۴ ثانیه یک نفر جان خود را از دست داده است تقسیم ناعادلانه ثروت در سطح جهانی است و برای پیشگیری از فجایعی که در نزدیک به دو سال اخیر شاهد آن بوده‌ایم باید در راه برقراری تقسیم عادلانه ثروت گام برداریم. چاره دیگری وجود ندارد. امری که البته وابسته به نابودی نظام ظالمانه سرمایه داری حاکم است.

نادر ثانی
۷ بهمن ۱۴۰۰

پانوشته‌ها:

(۱) متن انگلیسی این گزارش را می‌توانید با مراجعه به پیوند زیر تهیه نمائید:

<https://oxfamlibrary.openrepository.com/bitstream/handle/10546/621341/bp-inequality-kills-170122-summ-en.pdf>

(۲) لیست به‌روز شده ثروتمندترین افراد را می‌توانید با رجوع به پیوند زیر از نظر بگذرانید:

<https://www.forbes.com/real-time-billionaires/#1fa8b7133d78>